

Datum olycka
2021-02-04
Insatsrapport
G2021.012371

Datum undersökning
2021-02-12
Dnr
xxxxx

Brand i ladugård

Utredning av räddningsinsats

Grundinformation om branden

Datum:	2021-02-04
Larmtid:	00:53:03
Plats:	
Typ av olycka:	Brand i byggnad (Ladugård)
Avslutande räddningsinsats:	2021-02-04 kl: 03:50
Händelserapportnummer:	G2021.012371
SOS Alarms ärendenummer:	10.4045434.2

Datum olycka
2021-02-04
Insatsrapport
G2021.012371

Datum undersökning
2021-02-12
Dnr
xxxxx

Innehåll

1. Sammanfattning
  - 1.1 Bakgrund
  - 1.2 Uppdrag och avgränsning
  - 1.3 Metod
  - 1.4 Händelse beskrivning
  - 1.5 Olycksorsak
2. Objektsbeskrivning
3. Händelseförlopp
  - 3.1 Larmsamtal
  - 3.2 Räddningsinsats
  - 3.3 Beredskap för andra händelser
4. Slutsatser för fortsatt arbete
  - 4.1 Utalarmering/samband
  - 4.2 Räddningsinsats/metoder
  - 4.3 Organisation/ledning
  - 4.4 Arbetsmiljö
  - 4.5 Övrigt
5. Förslag till åtgärder
6. Rapportadress

Datum olycka
2021-02-04
Insatsrapport
G2021.012371

Datum undersökning
2021-02-12
Dnr
xxxxx

1. Sammanfattning

1.1 Bakgrund

Enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor kap 3 § 10 ska kommunen "se till att olyckan undersöks för att i skäligen omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts".

I räddningstjänsten rutiner ingår att utvärdera insatser som genomförts, detta för att dels utveckla organisationen, den egna individen och ta del av erfarenheter som kan leda till ytterligare möjlighet för utveckling, inom både teknik, metod, taktik- och insatsledning.

1.2 Uppdrag och avgränsning

Undertecknad har fått i uppdrag av räddningschefen Räddningstjänsten Gotland att undersöka förutsättningarna för räddningsinsatsen och hur den genomförts för att Räddningstjänsten ska kunna dra lärdomar av insatsen.

Då andra organisationer arbetar med att klarlägga orsaken till branden ingår inte detta i uppdraget.

1.3 Metod

Undersökningen bygger på datainsamling främst genom intervjuer/frågeformulär med direkt inblandad personal från Räddningstjänsten, besök på platsen 2021-02-12, utlarmningsrapport SOS-alarm, Räddningscentral Mitt samt Räddningstjänstens händelserapport och fotografier.

1.4 Händelse beskrivning

Torsdag den 4 februari 2021 uppstår en brand i ladugård vid [REDACTED]. Ägare och grannar vaknar av att det "knastrar och smäller" och ser att det brinner i ladugården. 112 larmas och ägare tillsammans med grannar börjar gemensamt evakuera djuren ur byggnaden. Branden blir omfattande och större delen av ladugården blir totalförstörd. Angränsande djurstall med c:a 250 djur räddas.

1.5 Olycksorsak

Brandorsak eller primärbrandplatsen har inte gått att fastställa med anledning av den totalskada som drabbat objektet, men troligtvis startade branden i mjölkrummet eller dess närhet.

Datum olycka
2021-02-04
Insatsrapport
G2021.012371

Datum undersökning
2021-02-12
Dnr
xxxxx

2. Objektsbeskrivning

Byggnaden var en ladugårdsbyggnad på drygt 1100 m² med "höloft".

I ladugården fanns c:a 170 djur för kött och mjölkproduktion.

Längs fasaden (ut mot vägen) fanns kalvboxar med djur.

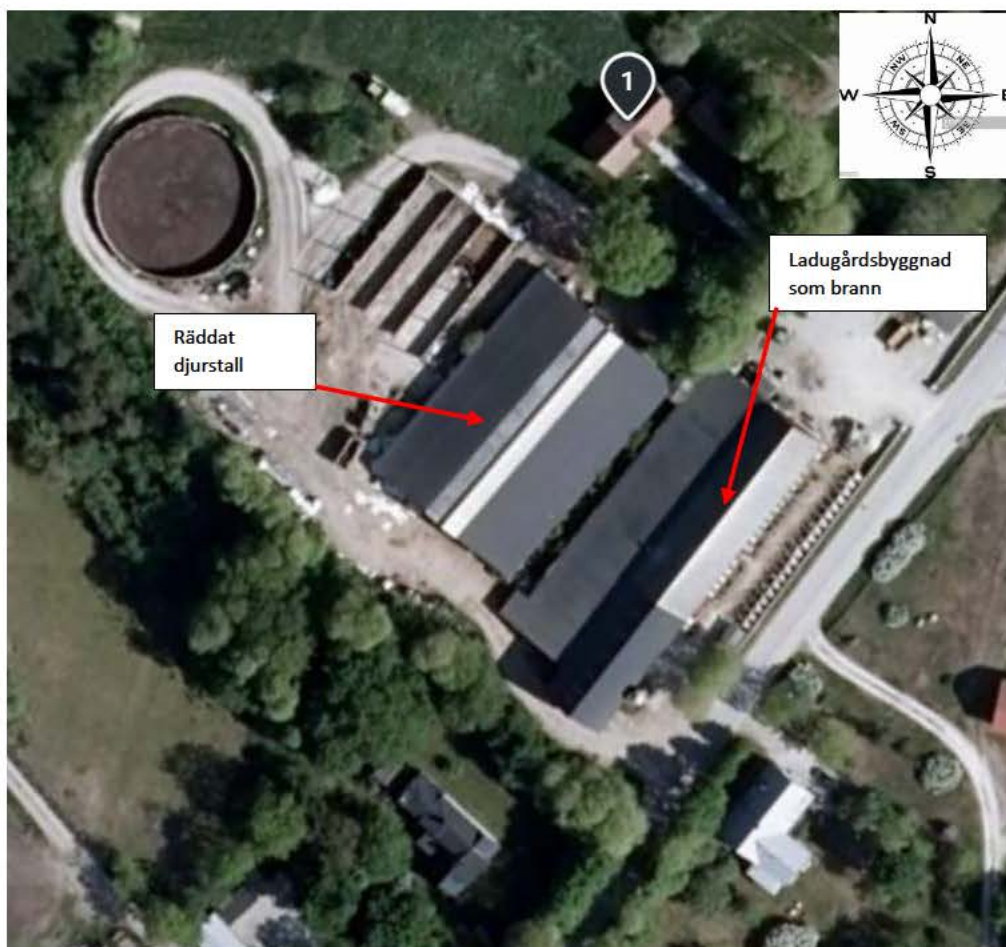
Byggnaden var i huvudsak uppförd med stomme av sten och trä och med tak av plåt (eternit på den äldre delen).

I NV riktning från ladugårdsbyggnaden finns ett djurstall med köttdjur (c:a 270 djur).

Avståndet mellan ladugårdsbyggnaden och djurstallet är c:a 5 meter.

Djuren i djurstallet evakuerades inte under branden utan räddningstjänsten koncentrerade arbetet med att skydda byggnaden mot branden. Plan fanns för att evakuera djuren om begränsningslinjen inte kan hållas.

Vinden ligger i ladugården längdriktning (NO, svag vind c:a 3 m/s). Brandrök och ett kraftigt "gnistregn" går in över grannfastighet.

Datum olycka
2021-02-04
Insatsrapport
G2021.012371

Datum undersökning
2021-02-12
Dnr
xxxxx

3. Händelseförlopp

3.1 Larmsamtal

Larm inkom till SOS-alarm torsdag 4 februari 2021 kl. 00:53:03 om brand i byggnad (ladugård) vid [REDACTED]. Lågor slår ut genom fönster.

Första uppgift om antal djur är c:a 400 som senare ändras till c:a 300 djur.

Nytt larmsamtal kl. 00:54:23 om fullt utvecklade brand, hela loftet och ena kortsidan brinner på ladugården.

3.2 Räddningsinsats

Räddningscentral Mitt (RCM) larmar kl. **00:54:19** (huvudlarm) stationerna Visby Heltid (1+1+6, 1010, 1030, 1040, 1080) Slite heltid (0+2, 2320), Slite RIB-personal (1+2, 2310), därefter larmades enligt följande.

00:55:19-larm stn. 2200, Fårösund (2220, 2240, 2260, 1+5).

01:02:46-larm stn. 2500, Kräklingbo (2520, 2540, 1+3). Tankbil begärt men hela vaktgruppen kommer då dom har personal som är vana att hantera djur.

01:12:04-Första bil på plats (2320)

Vid räddningstjänstens framkomst är det fullt utvecklade brand i ladugården, djur springer löst på gårdsplan. Gårdsägare tillsammans med grannar jobbar med att ta ut djuren från byggnaden. Dieseltank i nära anslutning den brinnande ladugården.

Efter 2320 framkomstrapport så beslutar Räddningsledaren (RL) att inriktning till alla räddningsenheter är att förhindra brandspridning till övriga byggnader samt att få ut djuren. Under framkörning begär RL ytterligare vattenresurser, veterinär, och att kontakt ska tas med maskinringen. RL begär även att RCM utser brytpunkt. Polisen ansluter till RAPS talgrupp och meddelar att tre enheter är på väg.

01:25:59-1080 kontakt Restvärdesledare (RVL).

01:27:11-1080 (RL) på plats, branden brutit igenom taket på ladugården. Brandplatsen sektor indelas. Sektor 1, 2310 och 2240, Skydda intilliggande djurstall. Sektor 2, 1010 skydda intilliggande djurstall samt evakuera djuren i den brinnande ladugården. RL planerar för omfall om begränsningslinje mot djurstall ej håller, styrkeledare (SL) Visby utses till skadeplatschef.

01:31:00-stn. 2600, Klintehamn (2610, 1+3), ledig YB och 1 BmH till Visby för att hålla beredskap.

01:52:51-1080 lägesrapport 1

Fullt utvecklade brand i en av (två) ladugårdsbyggnader. Halva ladugården har brunnit ner, fått ut en del djur men det kan vara djur kvar i byggnaden som brinner. Jobbar med 2 sektorer (Visby 1010), (Slite 2310, Fårösund 2240) att skydda intilliggande djurstall. Spridningsrisk till djurstall samt boningshus (granne). Prognos 4 timmar.

02:01:23 –Kontakt RVL, Ingen restvärdesräddning (RVR), försäkringsbolaget tar över och gör själva arbetet under kommande morgon.

02:02:29-larm stn. 2400, Dalhem (2410, 2470, 0+5)

02:14:26-TIB Gotland informerad

Datum olycka
2021-02-04
Insatsrapport
G2021.012371

Datum undersökning
2021-02-12
Dnr
xxxxx

02:47:20-1080 lägesrapport 2

Begränsningslinje till djurstallet håller. Veterinär på plats c:a 15 djur drabbade, behov av luftflaskor.

02:55:28-1080

Behov av sjukvård, personer (gårdsägare, grannar) har dragit i sig mycket brandrök under deras arbete med att rädda djur.

03:50:55-1080 lägesrapport 3

Spridningsrisk till djurstall och boningshus föreligger inte längre.
Inom 45 minuter kommer viss avveckling att påbörjas.

04:35:57-4 personer förda till sjukhus.

05:33:54-1080 lägesrapport 4

2410, 2240 med 4 man stannar för bevakning samt eftersläckning till ca 08:00. Alla övriga resurser rullar hemåt. 3/4 delar av ladugården totalskadad. Dieseltank och djurstall intakta och opåverkade. 4 djur avlivade eller omkomna i branden.

Den 4 februari 2021 kl. 03:50 avslutas räddningstjänst och ansvaret lämnas över till ägaren. Hjälp med bevakning av brandplats pågår av räddningstjänstens personal fram till 08:35:11 då samtliga kvarvarande resurser lämnar brandplatsen.

3.3 Beredskap för andra händelser

Stn. 2600, Klintehamn (2610, 1+3), ledig YB och 1 BmH kallas till Visby för att hålla beredskap i Visbys släckområde samt hela norra Gotland.

4. Slutsatser för fortsatt arbete

En lyckad insats med tanke på utgångsläget. Byggnaden hade inga aktiva system för att få en tidig upptäckt av brand. Branden verkar ha haft ett ganska snabbt förlopp. Upptäckt samt snabbt agerande av gårdsägare med tillströmmande grannar och räddningstjänstpersonal m.fl. gör att många djur räddas.

Vid Räddningstjänstens framkomst har branden utvecklats så pass mycket att RL beslutar om en defensiv insats men att djuren ska räddas och övriga byggnader ska skyddas. Detta ställer stora krav på beslutsamhet med beaktande av de kritiska faktorer som gällde vid tillfället.

4.1 Utalarmering/samband

- Samarbete och stödet från Räddningscentral Mitt (RCM) upplevs ha fungerat bra.
- Dom som intervjuats (med få undantag) upplevde inte några problem med sambandet.
- Brytpunkten som utsågs av RCM var olämplig på grund av att den var för liten och mycket snö.

Datum olycka
2021-02-04
Insatsrapport
G2021.012371

Datum undersökning
2021-02-12
Dnr
xxxxx

4.2 Räddningsinsats/metoder

- Inriktningsbesluten under insatsen var korrekta utifrån den information som fanns till hands.
- Bra att många enheter var larmade i tidigt skede.

4.3 Organisation/ledning

- Skadeplatsorganisationen upplevdes som ostrukturerad med otydliga roller i början. Sektorindelning fanns men inga utsedda sektorchefer. Många beslut som ska tas under kort tid, stressade ägare och grannar och hög arbetsbelastning = stressmoment.
- Bättre anpassning av ledningsfordon.
1080 (RL) upplevde problem med plottning. Lägesuppföljning gick inte att genomföra, arbetet påbörjades men pga. av snöfallet blev det blött inuti bilen och det avslutades. Arbets sättet blev block och penna.

4.4 Arbetsmiljö

- Svårt att följa AFS rökdykning och lokala rökdykarreglementet vid denna typ av insats. Gränsdragning mellan självskydd och rökdykning.
Det är viktigt att kontinuerligt uppdatera riskbedömningen och att avbryta arbetsmomentet om det upptäcks tecken på att arbetet inte längre kanske på ett säkert sätt.

Datum olycka
2021-02-04
Insatsrapport
G2021.012371

Datum undersökning
2021-02-12
Dnr
xxxxx

4.5 Övrigt

- Vattenposten på Slite brandstation är dåligt utmärkt, både 1040 och 2240 fick åka till Cementa och fylla sina tankar vilket fördröjde fyllningen med ca 30 minuter (Vattenposten påtalades alla redan vid en brand Boge 24/12-2019 där man fyllde på Cementa också)
- Under insatsen kom privatperson fram med gevär och skulle själv avliva djuren som var skadade och det blev en obehaglig situation då personen verkade väldigt stressad. Polisen fick i uppgift att hantera detta.
- Ladugårdsbränder är relativt vanliga och räddningstjänsten bör försöka få större insikt i de stora lantbruken (gårdarna) som finns på ön.
- Hur tillvaratar räddningstjänsten de olika kunskaper och kompetenser som finns i organisationen men ligger utanför räddningstjänsten? Tex. Rib-personal med god djurvana.
- Kan räddningstjänsten utveckla samarbetet med andra verksamheter inom Region Gotland? T.ex. tillsyn tillsammans med Miljöskydds verksamhet gällande djurskydd?
Inventering/Insattsplanering större djurhållare ex. Skrubbs?
- Räddningstjänstens motorkap är av olika storlekar på klingor vilket försvårar att låna kapskivor mellan olika stationer.
- Inkallning av fridygsledig personal bör tydliggöras. Det är viktigt att ha en tydlig och inarbetad rutin som är känd för inkallning av ledig personal.
- Erfarenhetsåterkoppling från branden
Hur tas erfarenheten från branden tillvara och hur sprids den i hela organisationen?

5. Förslag till åtgärder

- **Fryl:** Aktivera frylfunktionen i ett tidigt skede vid större händelser/bränder som ett stöd till RL. Se över att beredskapslägga funktionen.
- **Skadeplatsorganisation:**
Utbilda, öva och repetera hur man bygger skadeplatsorganisation och hur det görs på ett tydligt sätt. Var tydlig i uppstartsskedet, håll korta avstämningsmöten, mellan tex. YB, skadeplats/sektorchef och samverkande. Se till att information om insatsens arbete kommer ut till övrig personal i sektorerna (gemensam bild).
Skadeplatsorganisation som underlättar såväl ledning som bedömning av risker, val av åtgärder samt information internt och externt i samband med insats.
- **Ledningsfordon:** Anpassa ledningsfordon så att de kan användas som tänkt, oavsett väder.
- **Riskbedömning:** Förtydliga riskområden genom att jobba med sektorindelning/sektorchefer med koppling till skydds nivå. Följ upp kontinuerligt och kommunicera under hela insatsen.
- **Vattenpost:** Åtgärda skyltningen av brandpost vid Slite brandstation.

Datum olycka
2021-02-04
Insatsrapport
G2021.012371

Datum undersökning
2021-02-12
Dnr
xxxxx

5. Förslag till åtgärder (fortsättning)

- **Externa kontakter:** Räddningstjänsten bör kontakta lantbrukarnas intresseorganisationer t.ex. LRF för att få ökat informationsutbyte och ökad kännedom om varandras förutsättningar.
- **Material:** Sträva till att material på bilarna är av samma modell så man kan "låna" mellan bilarna/stationerna.

6. Rapportadress

Dick Svennefelt Räddningschef Region Gotland

Utredare:
Anders Buskas
Brandinspektör/Brand- och olycksutredare
Räddningstjänsten Gotland

Granskat av:
Peter Schöön
Brandinspektör
Räddningstjänsten Gotland